

Betegtájékoztató Profilaxis kezelés (fogkő - eltávolítás)

A civilizációs étrend hatására fokozottan képződik a lepedék a fogak felszínén. Ez a lepedék alapos fogtisztítással általában letisztítható, de amennyiben ez mégsem sikerül tökéletesen, a nyálból ásványi anyagok csapódnak ki és kialakul a fogkő, ami már házilag nem távolítható el.

A lepedék és az elkövesedett változata, a fogkő nagyszámú baktériumot tartalmaz, amelyek közvetlenül, vagy közvetve az általuk termelt mérgeanyagokon (toxinok) keresztül a környező szövetekben károsodásokat okoznak. A lepedék és a fogkő által leggyakrabban okozott és legismertebb elváltozások a fogszuvasodás és az ínybetegségek. A fogkő eltávolítása, azaz a depurálás során a fogak íny feletti és íny alatti felszíneiről mechanikai eszközökkel — ultrahangos depurátorral — eltávolítjuk a lepedéket és a fogkövet. A depurálás célja az ínygyulladás megszüntetése, a gyulladás következtében létrejövő tapadásvesztés további előrehaladásának megállítása azáltal, hogy a gyulladásért felelős baktériumokat eltávolítjuk. A polírozás során eltávolítjuk a fog felszínéről a különböző lerakódásokat és elszíneződéseket. Az intraorális homokfúvás során nagy nyomású vízszugárral abrazív anyagot (Ca-bikarbonát, Na-bikarbonát-oldatot) fújunk a fogfelszínre. Így a nehezen megközelíthető behúzódsok és barázdák is megtisztításra kerülnek.

A professzionális fogtisztítás kezelésének menete

A páciens számára érzékeny területek elzéstelenítését követően az ultrahangos depurátor segítségével eltávolításra kerül a plakk, az íny feletti és íny alatti fogkő. Ezt követően a fogak oldalsó felszínei különböző polírozócsíkok segítségével, a fogak nagy, szájüreg és pofa felőli oldalai pedig polírozókorongok, kefék és polírpaszta segítségével kerülnek lesimítésre. Majd ezután szájüregi homokfúvó alkalmazásával az apró behúzódsokból is eltávolításra kerülnek a fog felszínét elszínező anyagok. A kezelés legvégén remineralizáló kezelést végzünk ACP, fluor tartalmú pasztákkal.

A kezelés időtartama

A kezelés (polírozás, ill. fogkő eltávolítás) kb. 0,5–1 órát vesz igénybe. Jelentős mennyiségű fogkő, illetve íny alatti fogkövek esetén gyakran szükség van kiegészítő kezelésre. A gyulladt, duzzadt íny megnehezíti a fogkövek eltávolítását. Az íny gyógyulásával a nehezen elérhető helyek is hozzáférhetővé válnak és a kezelés sikeresen befejezhető.

Panaszok a kezelés alatt

A fogkő-eltávolítás az esetek legnagyobb részében fájdalommentes. Az egyedi érzékenységtől és a klinikai helyzettől függően néha kellemetlenségek jelentkezhetnek, amelyek a következők lehetnek:

- A kezelés során a műszer rezgéséből adódóan enyhe érzékenység vagy fájdalom jelentkezhet. Ez a jelenség főleg ott jelentkezik, ahol az íny visszahúzódott vagy a fognyaki zománc már eleve sérült. Ínyvisszahúzódás esetén a szabaddá vált fognyakak miatt a fogak fokozottan érzékenyek érintésre, hideg levegőre, hideg vízre. Az adott területen történő fogkő eltávolítás enyhe, ill. erősebb, villámlásérzésszerű fájdalmat okozhat.

Ha az érzékenység nagyobb mértékű, természetesen lehetőség van a helyi érzéstelenítésre felületi (spray), vagy jelentős érzékenység esetén lokális érzéstelenítés (injekció) formájában.

- A beavatkozás során gyakori a vérzés, amely annál súlyosabb, minél gyulladtabb az íny, illetve minél több fogkövet kell eltávolítani.

Komplikációk

- A lepedék, ill. a fogkő alatt a már eleve szuvasodott fogból a műszer rezgő hatására bizonyos esetekben kisebb darabok pattanhatnak ki, mely a sérült felszín rekonstrukcióját teszi szükségessé.
- A gépi fogkő-eltávolító eszköz rezgő mozgására a meggyengült, alászuvasodott tömések kipattanhatnak, régi mozgó koronák leeshetnek. A fog végleges ellátásáig a fogkő-eltávolítás után az üregbe ideiglenes tömés kerül, a leesett korona a fogra ideiglenesen visszaragasztható.

Inkorporálódás: ez egy teljesen természetes folyamat, de gyakran panaszként jelentkezik. Valójában arról van szó, hogy a beteg a fogköveit megszokta és az eltávolításuk után egy teljesen új (gyakran idegen) helyzetet érzékel.

- A fogkő-eltávolítás után a fogak vékonyabbnak tűnhetnek a nyelv számára. A fogak visszanyerték természetes anatómiai alakjukat, melyhez a nyelv 2–3 nap alatt ismét hozzászokik.

- Az alsó frontfogak területén a fogkő-eltávolítás után a fogak között hézag maradhat. A fogak közötti hézag oka lehet a jelentős mennyiségű fogkő, mely az ínyt elnyomta, vagy a már kialakult fogágybetegség okozta ínyvisszahúzódás.
- A kezelés után pár napig az íny érzékeny lehet, a fogak hideg-meleg érzékenysége jelentkezhet.

Verziószám:1.

Betegtájékoztató

A kezelés elmaradásának következményei

Fontos megérteni, hogy a lepedék és a fogkő egyénenként változó mértékben ugyan, de káros a száj egészségére nézve. Elhanyagolt szájhygiéné, a lepedék és a fogkő folyamatos jelenléte fogszuvasodáshoz, ínybetegségek kialakulásához, ínyvérzéshez, kellemetlen lehelet megjelenéséhez és végső soron a fogak elvesztéséhez vezethet.

Otthoni gondozás

A napi szájápolási rutint a fogorvos vagy a dentálhigiénikus tanácsai alapján úgy kell egyedileg kialakítani, hogy a lehető legkisebb mértékben keletkezzen lepedék vagy fogkő. Ennek érdekében célszerű bevetni minden olyan eszközt (fogkefe, fogselyem, fogköztisztító kefe, szájuhany, szájöblítők, érzékenység csökkentő zselék alkalmazása stb.), amivel hatékonyan meg lehet oldani az otthoni szájápolást.

Az otthoni szájápolást feltétlenül szükséges kiegészíteni a rendelőben végrehajtott professzionális fogtisztítással, fogkő-eltávolítással és profilaxis kezeléssel. Ideálisan erre fél évente kellene sort keríteni, de vannak olyan esetek, amikor akár évente is elegendő, ám léteznek olyan helyzetek, amikor akár néhány havonta is szükséges lehet.

A lényeg a fogkömentes állapot fenntartása.

Verziószám:1.